

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 009182 13 Квлз
Бања Лука, 04.7.2013. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Желимира Барића, као предсједника вијећа, те Обрена Бужанина, др Вељка Икановића, Стаке Гојковић и Слободана Милашиновића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Софије Рибић, у кривичном предмету против оптуженог Б. Д., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости који је поднио окружни тужилац у Бањој Луци, против правоснажне пресуде Врховног суда Републике Српске број 11 0 К 009182 12 Кж од 22.11.2012. године, у сједници вијећа одржаној дана 04.7.2013. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев за заштиту законитости се одбија као неоснован.

Образложење

Побијаном пресудом Врховног суда Републике Српске број 11 0 К 009182 12 Кж од 22.11.2012. године, поводом жалбе браниоца оптуженог Б. Д. а по службеној дужности преиначена је пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 009182 12 К од 25.6.2012. године, тако што је, на основу одредби члана 297. тачка г) Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), одбијена оптужба против оптуженог Б. Д. да је починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ).

Против те пресуде окружни тужилац у Бањој Луци је благовремено поднио захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) због повреде Кривичног закона, с приједлогом да се Захтјев усвоји те утврди да је побијаном пресудом у жалбеном поступку повријеђен Кривични закон Републике Српске у корист оптуженог.

Захтјев окружног тужиоца је у смислу одредбе члана 353. став 1. ЗКП РС достављен оптуженом и његовом браниоцу на одговор.

Одговор на Захтјев тужиоца није поднесен.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд је испитивање повреда закона, у смислу одредби члана 354. ЗКП РС, ограничио само на оне повреде на које се позвао подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредби члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана.

Приговор о повреди Кривичног закона у поступку доношења побијане пресуде Захтјев тужиоца заснива на тврдњи да је другостепени суд погрешним тумачењем природе принципа „non bis in idem“ (не два пута о истоме), који је у функцији заштите од двоструког суђења исте особе за исто кривично дјело, а који је гарантован чланом 4. Протокола 7. уз Европску конвенцију и одредбом члана 4. ЗКП РС, неправилно примјенио закон када је донио пресуду којом је одбио оптужбу против оптуженог за предметно кривично дјело утврдивши да је ствар већ правоснажно пресуђена.

Аргументујући наведену тврдњу у разлозима Захтјева се истиче да је другостепени суд при оцјени да ли се ради о пресуђеној ствари узео у обзир само идентитет правних квалификација кривичног дјела по ранијој правоснажној пресуди и кривичног дјела у побијаној пресуди, те констатовао да је оптужени већ правоснажно осуђен за исто кривично дјело, с обзиром да из законског описа кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва произилази да је у питању јединствено кривично дјело, не прецизирајући који облик јединственог кривичног дјела је у питању. При томе се, према тврдњи Захтјева, суд није упуштао у оцјену да ли је чињенични опис, који одређује битне елементе бића конкретног кривичног дјела, у оба случаја садржајно истовјетан.

Развијајући тезу да се у конкретном случају ради о процесуирању оптуженог за два различита кривично-правна догађаја, између којих не постоји објективни идентитет, Захтјевом се апострофира да у конкретном случају није било мјеста примјени принципа „non bis in idem“. У прилог изнесених тврдњи Захтјев се позива на правна становишта заузета у погледу тумачења овог института у одлукама Уставног суда БиХ број: АП-910/06 од 05.06.2007. године и АП-954/06 од 05.04.2007. године, те пресуду Европског суда за људска права, М. против Х. од 25.06.2009. године, сугеришући да заузето правно становиште у побијаној пресуди не кореспондира са наведним одлукама.

Аргументима Захтјева, по оцјени овог вијећа, није доведена у сумњу правилност закључка побијане правоснажне пресуде да против оптуженог Б. Д. за исто кривично дјело, ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, егзистира правоснажна пресуда, нити валидност и вриједносни значај датих ралога у образложењу пресуде за такав закључак, слиједом чега је и правилно примјењен Кривични закон када је, на основу одредбе члана 297. тачка г) ЗКП РС, том пресудом одбијена оптужба против оптуженог да је починио исто кривично дјело.

Наиме, супротно тврдњи подносиоца Захтјева, из разлога у образложењу побијане пресуде сасвим јасно и недвосмислено произлази да се је при оцјени да ли је у питању већ правоснажно пресуђена ствар, овај суд руководи управо критеријем, на који и Захтјев указује као мјеродаван, а то је да ли се ради о истовјетности чињеничног садржаја кривичног дјела по правоснажној судској пресуди и по побијаној пресуди, а имајући при томе у виду природу дјела с обзиром на законско одређење инкриминисаних радњи које структуришу биће овог кривичног дјела, па тако истовјетност назива кривичног дјела није била од одлучујућег значаја, како се то Захтјевом неосновано тврди.

Тако је увидом у правоснажну пресуду Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 008567 12 К од 30.03.2012. године, другостепени суд утврдио да је оптужени за вријеме истог оружаног сукоба као и у побијаној пресуди, кршећи иста правила међународног права, као припадник исте оружане формације, заједно са Д. Г. дана 15.07.1992. године лишио живота цивила О. Х., док му се побијаном пресудом ставља на терет да је само дан раније (14.07.1992. године) лишио живота цивила А. Л.

Дакле, у обе пресуде (правоснажној осуђујућој и побијаној пресуди) ради се кривичном дјелу, ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, које произлази из чињеница које су у суштини исте, с аспекта елемента бића овог кривичног дјела. Разлика се огледа у томе што су двије истоврсне инкриминисане радње (убиство), које манифестују један од алтернативно прописаних облика радње извршења дјела, предузете према различитим лицима, а у оба случаја су жртве дјела цивилна лица која су се затекла на територији захваћеној истим оружаном сукобом.

Међутим, када се има у виду законско одређење бића овог кривичног дјела, онда је за оцјену истовјетности дјела напријед наведена разлика ирелевантна, како то правилно налази и другостепено вијеће овог суда у побијаној пресуди, дајући за то детаљне и увјерљиве разлоге у образложењу (страна 7. пасус 2. побијане пресуде) које као мјеродавно образложење прихвата и ово вијеће.

Имајући у виду, приговор Захтјева којим се замјера побијаној пресуди да није образложила правно схватање по којем је у конкретном случају у питању јединствено кривично дјело, показује се потребним и овом приликом нагласити, да из законског одређења бића кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва произлази да је радња овог кривичног дјела одређена тако да се може предузети у различитим алтернативно одређеним облицима једном или више пута и у сваком случају проузроковати посљедица, а за постојање дјела је без значаја да ли је радња кривичног дјела са проузроковањем посљедице учињена једном или више пута. Према томе, у случају када једно лице изврши више истоврсних или разноврсних инкриминисаних радњи овог кривичног дјела, радиће се само о једном кривичном дјелу ратног злочина против цивилног становништва. Овакво дјело се има схватити као једно дјело, без обзира на број извршених појединих радњи, јер се ради о привидном стицају јединственог кривичног дјела због индиферентног броја чињења и проузроковања посљедице, при чему је код правне оцјене дјела, од значаја само укупност такве дјелатности.

Ради наведеног, ово вијеће налази да становиште побијане пресуде о правној природи и домаћају принципа „non bis in idem“, на којем заснован закључак те пресуде о правоснажно пресуђеној ствари у конкретном случају, није некомпатибилно са правним схватањем исказаним у одлукама Уставног суда БиХ и Европског суда за људска права на која се позива подносилац Захтјева, те слиједом тога да ни повреда Кривичног закона, на коју се позива подносилац Захтјева, није учињена у поступку доношења побијане правоснажне пресуде овог суда.

Из изнијетих разлога, Захтјев окружног тужиоца се показује као неоснован, ради чега је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС одлучено као у изреци ове пресуде, те поднесени Захтјев одбијен, као неоснован.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
Желимир Барић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић